

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Nova predbrojba, oglašeno štampa se napunitom ili poloznikom poštom, štationice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpušćivcu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

U slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju n e p o d p i s a n i n e t i s k a j u , a n e f r a n k i r a n i n e p r i m a j u .

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, } godišno
5 K za seljake }
ili K 5—, odnosno K 2-80 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h, za ostali 20 h, koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. Via Giulija br. 1. ako neka se naslovljuju sva pisma i predplate

odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahojca.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pul ulica Giulija 1.

Glavni suradnik prof. H. Mandić u Trstu.

Poziv na predplatu!

Započela je nova godina a mnogi i mnogi od naših cijen. predplatnika zaostali su sa predplatom za jednu i dvie godine. Pozivljemo i opominjemo sve one, koji još svojoj dužnosti udovoljili nisu, da to odmah učine. Predplata se plaća unapried. Uprava »Naše Sloge«.

Položaj na Balkanu!

Pula, 31. decembra 1912.

Oružje miruje i ako ne posve, jer medju Turci i Greci biju se još bojevi, dočim se odaslanici saveznih država balkanskih dogovaraju u Londonu o konačnom miru. Ali predviđa se, da ti dogovori neće biti onako hitro dovršeni, kako se je mislilo neposredno pred prvim sastankom pogodnjača za mir izmedju Turske s jedne strane, a Bugarske, Srbije, Crno Gore i Grčke s druge strane.

Turski odaslanici već su dva puta odgodili raspravljanje, jer da jim tobož treba novih naputaka iz Carigrada.

Stvar stoji u glavnom ovako: Saveznici koji su oteli Turskoj silno velikog prostora, od novopazaraskog okružja tamo skoro do Carigrada, rado bi uzdržali to sve za se, a pokrili bi se odredbama velevlastih glede Albanije, da bude samostalna država.

O obito je teklo glede Skadra i Odrina (Adrianopola), jer bi Skadar htjeli imati na svaki način Crnogora, a Odrin bi htjela imati Bugarska, premda ta dva grada i tvrdjave još su u turskim rukama.

Po predlogu balkanskih saveznika oni bi dakle Turskoj pustili od njenoga bivšega europskoga posjeda samo Carigrad sa jednim pojasmom zemlje izmedju crnoga i marmorskoga mora.

A turski odaslanici postavili su prošlog čedna ove zahtjevi: Cielo okružje Odrina (Drinopolje, Adrianopol) ima ostati ravno pod Turskom, jer da joj to okružje rabi i da su u Odrinu grobovi prvih sultana, koji su stekli bili velik dio Balkana već mnogo prije, nego li su zauzeli Carigrad.

Sva Macedonija neka bude samosvojna u unutarnjoj upravi pod jednim knezom iz neutralne vladarske knede a vjerozakona protestantskoga, da ne bude ni turske ni katoličke ni grčke vjere, kojoj pripadaju stanovnici Macedonije; ali da vrhovni gospodar Macedonije, da bude i nadalje turski sultan.

Sva Albanija sa Skadrom, da bude takoder u unutarnjim poslovima svoja, ali knez da još bude od turskoga carakoga reda i da bude vezana na Tursku tvrđje, nego li Macedonije.

Glede velikog otoka Kreta, koj bi htjela pripojiti Grčka, turski odaslanici kažu, da to pitanje ne spada na pregovore o miru, već da ga ima riješiti turska sporazumno

sa onimi velevlasti, koje Kretu nekim načinom nadziraju, a to su Engleska, Francuska, Rusija i Italija.

Glede otoka poštikanih izmedju Europe i Male Azije, izjavili su turski izaslanici, da po njihovih zakonih svi otoci spadaju na Azijatsku Tursku i da moraju ostati Turskoj.

Tako po računu Turske ona, koja je svuda izgubila bitke, pridržala bi manje više sve kao i prije, a Bugarska, Srbija, Crna Gora i Grčka ne bi dobile po gotovo ništa. Zato su se odaslanici tih država izjavili, da turskih predloga niti ne uzimaju u razpravu, jer su prenapeti. Na to su se mirovna pogadjanja odgodila do četvrtka 2. jenara po podne, jer da tobože turski odaslanici moraju pitati nove naputke iz Carigrada.

Iz carevinskog vieća.

U Beču, dne 30. decembra 1912.

U posljednjem broju javili smo u kratko, kako je išlo u zastupničkoj kući i proračunskom odboru do 20. decembra. Sada opet u kratko, da javimo što od onda napred.

Još u subotu pred Božić imao je proračunski odbor dugu sjednicu. Do neke ure po podne još je položaj bio neodlučen jer je dvoje zavlavljanje prietilo, da odbor neće dokrajčiti razprave o privremenom proračunu.

Ali neku dobu po podne već se razjasnilo, da u odboru obstrukcija prestaje i to rusinska za to, što su se dogovori izmedju njih i Poljaka za rusinsko sveučilište, koje bi se imalo ustanoviti u Galičiji, prilično izgledili, a hrvatsko-slovenska obstrukcija prestala je, jer se je za stalno doznalo, jedno da je Čuvajevom komesarstvu u Banovini konac a drugo, da će se u bečkom parlamentu i to najprije u narodno-gospodarskom odboru raspravljati pitanje o ustanovljenju državne zadružne banke, koja je stvar veleznamenita za sve pokrajine, ali osobito za naše zemlje na jugu, u prvom redu za Primorje i za Dalmaciju.

Pošto su u supor obstrukcije jednog dijela čeških zastupnika već prije bili prihvaćeni zakoni o rekrutih, o stavnji konja i o drugih dancih u slučaju rata, to su se zastupnici raxtali svojim kućama na bošićevanje, naši budi koliko zadovoljni, što su s jedne strane učinili koliko su mogli, da ne bude vojske izmedju Austrije i budi koga na Balkanu, a s druge strane doznali, da je napokon osjegurana pad Čuvajva i da će se osnovati zadružna banka. Nije sve, ali je ipak nešto!

Odmah za Siječnjem, to jest već 27. decembra, bile su opeta sjednice zastupničke kuće i to onaj dan, pak u subotu 28. do skoro dvije ure po ponoći.

U petak 26. raspravljalo se je poglavito o službenikoj pragmatiki, to jest o zakonu, kojim se uređuju službeni odnošaji raznih državnih činovnika i nižih službenika i njihova plaće. To je zastupnička

kuća već u prošlom ljetu bila raspravila i odlučila, ali je gospodska kuća učinila od svoje strane neke promjene, glede kojih su narodni zastupnici opeta morali razpravljati, jer valja znati, da u nas ne ima zakona, nego onako, kako jednako odluči zastupnička i gospodska kuća, ter vladar to potvrdi. Zato u svakom zakonu počima ovako: »Privolom obih domova carevinskog Vieća određujem ovo i ovo«; onda skaču paragrafi jedan za drugim.

U prošlu subotu trajala je sjednica do blizu 2 sata po ponoći, jer su Rusini dugo zatežali u punom parlamentu, dok su Poljaci viećali o konačnom dogovoru glede njih i Rusina.

U večer je pukao glas, da su se kako tako nagodili, da se ima 1914. godine podnesti parlamentu zakonska osnova o ustanovljenju posebnoga rusinskoga sveučilišta. Ako ta osnova nebi postala zakonom do početka školske godie 1916. onda će biti na lavovskom sveučilištu odjeljene rusinske nauke i profesori, haš i ako ne posve kao samostalno sveučilište, a vlada će tu odredbu moći provesti naredbom, ako i ne bude zakona. Oj časa, kad bude ta naredba stupila u kripnost, priznati će Rusini sada postojećemu lavovskom sveučilištu značaj podpuno poljski. Tim načinom postignuto je to, da će Rusini, i ako kasnije, nego li su željeli, ipak podpuno dobiti svoje sveučilište u svojoj zemlji Galičkoj. Još će biti prepora medju njimi i Poljaci, ima li rusinsko sveučilište biti haš u Lavovu, glavnom gradu zemlje, ili u kojem posvema rusinskom gradu. Ali prilika je, da će se tekom vremena pogoditi haš za Lavov.

Pitanje pojednjenja sveučilišta zagrebačkoga sa drugimi u Austriji, za na Hrvate, nije se još ovoga puta moglo riješiti radi neustavnih odnošaja, koji su u Banovini.

Rasprava o privremenom proračunu tekla je za tim poljsko-rusinskim sporazumkom gladje i proračun je prihvaćen konačno iste večeri. Nije pravi za cielu godinu, nego je samo dato pravo vladi, da može pobirati prvih 6 mjeseci poreze kako do sada i da može trošiti tekom 1913. ono, što je bilo predviđeno a ne potrošeno u god. 1912.

Izuzeta je podpora za parobrodarsko društvo Austro-Amerikanu, koju može vlada dati tekom 1913. samo polovicom, jer parlament nije još konačno odobrio dotičuću pogodbu.

U privremenim proračunom još su se raspravili i prihvatili neki manji zakoni, kao: da vlada može prodati nešto od državnog nepokretnog imetka u Beču, pak mala promjena zakona o sudbenim položajima, o kontroli državnog duga i napokon neke promjene zakona o društvima.

Tekom januara biti će sjednica nekih odbora odmah iz starovjerskog Božića, a sjednice punog parlamenta biti će, kako se računalo, tek od prilike 26. januara i dalje.

Pri glasovanju privremenog proračuna naš je hrvatsko-slovenski klub, kao oporba

glasovao proti, a glasovao je za predlog, da vlada pribavi i potroši prilično milijuna za državne služe, ali toga vlada neće učiniti, dok ne bude dobila novih poreza, dakle za nju novih dohodaka. Ti porezi biti će glasovani valjda već početkom febrara, ali seljaka ne će taknuti.

Radi se samo o tom, da se povećaju porezi na rakuju i spirite, što je i pravo, pak na ličnu dohodarinu više stupnja, na dobitke što ih imaju veliki bankiri i akcionari od čistoga dohodka dotičnih društava i napokon neko povećanje poreza na šampanjska vina. To se zove mali porezni program i tomu se naši zastupnici neće tvrdo protiviti, jer tiče bogatije ljude i druge zemlje u prvom redu.

Govor

zastupnika Dra. Laginje prigodom rasprave privremenog proračuna, izrečen u sjednici zastupničke kuće carevinskog vieća u Beču 28. novembra 1912.

(Nastavak.)

Zato i u tom pogledu slobodan sam, da prijavim već sada za meritornu razpravu predlog, koj će se glasiti:

»Poziva se vlada, da političku i financijsku službu u Dalmaciji, u Primorju, u Kranjskoj i u slovenskim krajevima Stajerske i Koruške, bez čekanja na operativne reformne povjerenstva, koji neće biti tako brzo predloženi, uredi čim prije na način, da ta (politička i financijska služba) bude narodna, brza i točnaja, što se neda postignuti bez sudjelovanja naroda i bez češćeg, ustmenog saobraćaja sa narodom, a tomu je bezuvjetno potrebno, da dotični službenici podpuno poznaju zemaljske jezike.«

Znamo, gospodo, političkih kotara, gdje se njihov upravitelj uz najbolju volju ne može da bavi avim poslovima svojeg upravnog kotara, je posve zapcsela kroz danc, a drugda bar po nekoliko ura, sa zadatcima, koji za veliku većinu puka nisu haš u prvom redu važni. To su tako zvane reprezentacijone dužnosti dotičnog predstojnika.

Hoću, gospodo, da naveđem samo neke koje primjere. Porez je sjedište zemaljskoga odbora, biskupije i starodavne sa archeologične strane svjetoznane crkve.

Povećani promet tudjinaca, osobito u posljednje vrijeme, donosi, da kroz čitavu godinu dolazi tamo mnogo ljudi, neki da si ogledaju starinske znamenitosti, neki da obave što imaju pri zemaljskom odboru ili njegovim pojedinim ljudima; u obće dolazi tamo mnogo ljudi, koji sa velikim dielom naroda onoga kotara se imaju nikakova posla. Predstojniki kotara, kao po dužnosti, onim u Poreč dolazećim valja da bude na ruku, da ide s njima, da jim daje upute. Tim gubi vrlo mnogo vremena, te se za druge velike poslove svoga kotara, za gospodarske i socialne prilike vrlo prostranih seoskih obćina, ne može brinuti u obće, ili bar ne onoliko, koliko bi mu bila dužnost.

Sto kažem o Poreču, to vriediti, gospodo, za kotarsko poglavarstvo Puču i Volosko-Opatiju još u mnogo većoj mjeri. Tamo moraju da budu na upravu kotara postavljene osobe, koje će moći, recimo tako, da salonski druguju sa svom onom visokom gospodom, što u ta dva mjesta dolaze vrlo često. Tu koncesiju, i ako sam demokrat, moram da učinim.

Nu ti predstojnici ureda, baš radi njihova nešto višega društvenog položaja, ne mogu da pravo pojme potrebe bliže okolice, seoskih občina, i da se za nje zauzmu koliko bi trebalo. Dužnosti reprezentacije, koje ta dva predstojnika moraju da vrše, jesu tolike, da ona dva gospodina — osobe u ostalom vrlo ljubazne i pune dobre volje — ne mogu da se bave sa odnošajima domaćeg puka, osobito sa mnogobrojnim potrebama dotičnoga seljaštva. Tome se, gospodo, dakle mora doskočiti i zato sam slobodan najaviti za razpravu privremenog proračuna slijedeći predlog:

Da bude c. k. titada povvana, da pri kotarskim poglavarstvima u Puču, Poreču i Voloskom Opatiji političku službu uredi na način, da dotični predstojnici dobiju vrstne namjenike, potpuno vješto hrvatskom jezikom obavljaju svih političkih poslova koji se tiču seoskih občina onih uredskih okruga (Nešto prigovara, da je to obstrukcija.) Gospodo, da ne bude nesporazumljena.

Ja govorim stvarno i imam pravo na to, doklegod mi je moguće. Zlo će biti, ako ovaj naš postupak shvatite krivo, jer ako se mi damo u istinu na obstrukciju, onda ne zaboravite, da smo mi južni Slaveni, Hrvati; onda će biti drugačije. Sada ja govorim, kako se pristoji.

Što sam ja nabacio misao, neka se u hrvatsko-slovenskim pokrajinama ove države uvede reformu političke uprave još prije, nego li reformom povjerenstvo što god dovrši, to je posve osnovano u jednom povjestnom sličnom postupku i u potrebama pučanstva. Mi znamo, da neki poglaviti zakoni i izvršiti iz one, za ovu državu častne dobe, kad su ljudi još znali činiti kratke paragrafe, kao na primjer obći građanski zakonik i sudbeni postupnik, nisu bili zavedeni za svu državu na jedanput.

Oni su bili uvedeni izprva samo u neke zemlje, da se pokuša, kako li će se kasnije obnesti u drugim zemljama.

Ali onda je, gospodo, u Austriji bilo smisla za upravu, za velike zadatke i radnje i za njihov provodjanje, i to se mora priznati na čast povjesti i blagih pokojnika iz one dobe, od najviših u državi do najzadnjih pisara.

Nije bez razloga, što su tada zakone, koji su imali vriediti, rekao bih za vjekove, na pokus uvadjali baš u zemlje, koje bijahu kulturno i gospodarski na nižem, možda na najnižem stupnju.

Ovo je bila misao zdrava, jer ako su se oni zakoni pokazali dobrimi u onakvim krajevima, to je bio znak, da će oni u naprednijim stranama još korisniji biti i da će jih se u kulturnijim zemljama moći laglje preinačivati i popravljati.

S toga stanovista oči se imala smatrati kao nešto protivnoga temeljnim načelima države političke uprave, pobuda da se reforme zavedu najprije u jednom dijelu države, a da je takova reforma neobhodno potrebna u prvom redu tamo, gdje preživamo mi južni Slaveni, dakle u našoj domovini, o tom držim, da je surišno dalje govoriti površ onoga, što već dades rekoh i što smo mi nbrojeno puta rekli u ovom visokom domu.

Gospodo moja! Politčka vlast imala bi se tamo dođe četvrti toga, da rabi nešto strogot u slozjevanu i priklama, gdje to baš ništa ne koristi. Samo tekstovi da se jednog pitanja, koja je u Dalmaciji i kod svih južnih Slavena proroške volje stvorila; jedna oštrina, koja po mozzaju svih nas nije bila na mjestu,

već je bila suvišna i nekoristna. Kako znate, bila su pred malo dana razpuštena obćinska zastupstva od dva vrlo zaame-nita grada Dalmacije, Šibenika i Spijeta. Što je razlog onomu razpustu? Govori se, da je razlog to, što je bilo par izkaza za uspjehe, što su ih polučili naši suplemenici Srbije i Bugarske i u obće balkanski saveznici, pak da je pri tom, što mi poričemo, palo poklika, koji su redovito kašnjava. Kako rekoh, bar po vjestima koje ja znam i o kojima ne imadem razloga sumnjati, onakvih poklika nije bilo. Ako su občine dalmatinske prema svojim silama i razmjerno velike svote poslale za križ balkanskih saveznika; ako je koja od njih poslala tamo ljčehike i plaća jih dok oni tamo vrše svoju milosrdnu službu; ako se duša narodna, kako prije dokazah čuti po krvi, po povjesti i po mudrosti sadržanoj u pučkoj književnosti i pjesničtvu jedao te isto sa onimi, koji danas vejuju proti turskom polumjeseu; ako ciele slojeve naroda obuzme kao neka munjeva struja, ne u zlom smislu, već samo tako, da izreku ljubav svojim suplemenicima, radi njihovih velikih uspjeha — to se ipak jedan ili dva poklika, koji su se možda tom priilikom čuli, ne smiju uzeti ni suditi kao dokaz nekog poltāja, proti kojem da se postavi državna vlast. Razpust občine šibeničke i split ke, po sudu našem i cieloga stanovništva, jest korak, kojega vlada ne bi bila smjela da učini.

Ja nastojim, da u tom pogledu govorim jedno i da ne rabim preoštrih izraza. Poslje razpusta onih dvaju občina, primilo se je cielog naroda u Dalmaciji jedno čuvstvo, koje može da izazove baš protivno od onoga, što državne oblasti drže da štite sa onom nepotrebnom odredbom.

Malo dana poslje onih razpusta, na 24. novembra, sakupilo se u sabornici Zadra, koji se smatra glavnim gradom Dalmacije, do 700 ljudi, da izreknu svoj sud ob onim odredbam i da izjavu svoje mišljenje o dogodjajima na Balkanu. Tu je, gospodo došlo do posve mirne ozbiljne izjave množine ljudi, koji se punim pravom mogu smatrati, da su cvjet i službeno zastupstvo svega autonomnog života kraljevine Dalmacije. Sakupili su se onamo skoro svi pokrajinski zastupnici, i od državnih zastupnika svi oni, koji su u obće mogli da dođu i sakupila se onamo službena zastupstva skoro svih občina zemlje — držim za stalno da samo dvije ne — dakle u istinu zastupac je bio sav autonomni život i sve autonomne ustanove.

Došlo je, gospodo, do manifestacije; to se ne može i neće tajiti. Bio bi baš grčih proti našem narodu i proti našim narodnim težnjam, kad mi, prema našim okolnostima i u Dalmaciji, gdje smo autonomno na vlasti, ne bismo našim suplemenicima na Balkanu izrazili najpdpunije, najveće simpatije.

Istodobno se je na onom sastanku dakako zauzelo stanoviste proti onom razpustu. Na dokaz, da ništa zla nije bilo ni moglo biti; na dokaz, kako je sva javnost Dalmacije, sakupljena 24. novembra u Zadru, tumatila manifestacije, koje su tobože dale povoda razpustu, dozvolite gospodo, da vam u točnom njemačkom prevodu kažem rezoluciju, koja je bila prihvaćena na ovom sastanku.

Ta se rezolucija glasi (šta):
Narodni zastupnici na carovinskom rijiču i na dalmatinskom seboru, predstavnici občina i svih narodnih stranaka u Dalmaciji, skupljeni na potrojinskom sastanku u Zadru dan 24. studenog 1912.
Izjavuju svoje udičjanje narodima savseoskih balkanskih država, posebice jedinstvenoj srpskoj braći, sa željom, da njihove stajnje pojede stalno rističnim sporazumi i žrnovicim državama, budu svjedocima savseoskim konstantnim uspjehom i pravednom pravi-

haji, kojom bi se htjelo gurnuti naš narod u bratovlitački rat.

Gospodati Ja crpim znanje o postupku naše diplomacije doduše samo iz novina, jer neka su vrela za nas male ljude začepljena ili barem otiču vrlo daleko od nas. Nu, ako se pitam, na kojem stanovištu stoji naša monarhija, to treba da rečem: Naša monarhija stoji na stanoviništu, da status quo (prijašnje stanje), kako je prije bilo mišljeno, dakle dalnije održanje turske vlasti na ozemlju, koje su zauzeli balkanski saveznici, u obće ne može se održati dalje. Nije li tako? Da će još jedan komad europske Turske ostati na to smo pripravi. Nadalje je u rezo luciji rečeno, da dobitnicima imadu ostati ako ne svi zaokupljeni predjeli, a to barem dobar dio njih. Ja držim, da naša diplomacija nije ni proti tomu, jer inače kamo bismo za boga došli? A da se nas Hrvate, Slovence i Srbe, koji žive u Austriji ne smije uckati na br. toubitački boj i to čete gospodo pojmiti. Druga je stvar, što će naš narod misliti u odlučnom času. O tom rezolucija ne kaže ništa. I nijedan javni službenik u Austriji neima prava iztraživat kako će se katolički Hrvati, Srbi i Slovenci u Austriji držati u času, kad bi se radilo o njihovom narodnom životu, o njihovoj budućnosti i prošlosti. Na to odgovoriti i o tom promišljati, da mi ostanemo ovdje i da, kao do sada, također do onog časa ostanemo vjerni državljanji, imadu bditi i o tom se brinuti gospoda od vlade.

(Slijediti će.)

Smrt porečkog biskupa Ivana Krst. Flappa.

U noći od Stjepanja na treći bozični dan, dne 27. decembra, umro je biskup porečko-puljske biskupije Ivan Krstitelj Flapp.

Zadjela ga je srčna kaplja, nezna se pravo u koju dobu. U 6 ura ujutro imao ga je probuditi sluga, ali ga je našao mrtva.

Dozvani liečnici utvrdili su, da je umro nekoliko ura prije.

Pokojni biskup Flapp rodio se u Krminu (Cormons) dne 18. aprila 1845. Bio je od posve siromašne kuće. Učio je prve nauke u svojem rodnom mjestu, pak u Gorici (primorskoj), gdje je svratio gimnaziju i bogoslovlju. Bio je oviek prvi ili bar drugi u školi, bistar i marljiv. Osim školskih nauka ljubio je mnogo umjetnost, osobito glazbu ili muziku.

Za školovanja bio mu je veliki pomoćnik, savjetnik i dobroćinac tadašnji krminski dekan don Marocco, a kasnije ga je pomagao i uputio na više nauke pokojni knez-nadbiskup gorički Andrija Gollmajer, našega slovenskoga roda.

Pokojni je biskup bio zaređen za svećenika godine 1865, a godine 1869. nakon nešto boravka u Beču na Augustinu, poslijegao je doktorat svetoga mudroslovja izlii teologije.

Kako je bio zaređen već treće godine sjemenista, prije nego li će poći na nauke u Beč, bio je u Gorici prešekat onog sjemenista. A podučavao je također u kući grofa Coronina u Sv. Petru pri Gorici. Godine 1874. postao je spiritualno u osrednjem sjemenistu goričkom i podučavao tamo crkveno pastirstvo, a kasnije crkveno pravo i povjest katoličke crkve sve do godine 1884.

Te godine, po smrti pokojnoga trećanskoga biskupa Dobrie, postao je nabiskupski stolici trećanske-koparsku tadašnji porečki biskup prečastni Glavina, pa je Flapa zapala porečko-puljska biskupija.

Na kononičkom procesu u Beču bio je izabrao za svjedoke svoje stare prijatelje monsiora Siona i Oca Marka Cristofolenti.

Zasio je porečku biskupiju 15. marča 1885. a puljsku 24. maja iste godine, jer puljska biskupija nije posve utopljena u porečku; pače bi morao biskup stolovati barem po pol godine u Puli.

Našlo se je za pokojnikom njegovu oporuku iliti testament od 11. febr. 1911. Ostavio je veliki imetak, po prilici milijun kruna gibivoga.

Glavni baštinik kažu da je jedna zaklada za uzgoj svećenika, koja će nositi njegovo ime. Od dohodaka te zaklade ustanoviti će se stipendije po 300 K za mladiće voljne svećeničkom stališu. Te stipendije dieliti će svakodobni biskup porečko-puljski dogovorno sa namjestničtvom za Primorje u Trstu.

Poblizih ustacova ne znamo nego tu, da ovih stipendija neima nikad uživati manje mladića talijanske, nego ii mladića slovenske narodnosti.

Povrh toga je pokojnik ostavio raznih zapisa u korist svoje bliže rodbine, a nećakinja, koja ga je od mnogo godina dvozila, pustio je doživotni neki mjesečni prihod i sve što je njegovoga osobnoga od pokućstva, rubenine i stolnine.

Smrt biskupa Flappa, koj je od nekoliko godina bio također tajni savjetnik njegovog Veličanstva cesara i kralja, javio je zborni kapitul odmah svetomu Ocu u Rim, Cesaru-kralju u Beč, papinskom poslanictvu u Beču i biskupima crkvene pokrajine, to jest onim od Gorice, Ljubljane, Trsta i Krka.

Pcgreb će biti dne 3. januara 1913.

Pokojni biskup Flapp bio je po rodu Talijan Furlan. Da je ljubio Talijane, toga mu mi Hrvati kao Talijanu nismo nikada uzeli u zlo, jer svaka ptica k svomu jatuu leti. Ali možda više radi okolice u kojoj je živio, nego li od osobne svoje volje, unanesao je pokojnik našem hrvatsko-slovenskomu narodu porečko-puljske biskupije, dosta jađa i nevolje. Naš jezik u porabi od starine u mnogoj crkvi na selima, pače i u nekim gradovima, ljuto je progonila biskupska oblast porečko-puljska i mnogo smo izgubili u tom pogledu u zadnje 24 godine biskupovanja pokojnog Flappa.

Nu on se danas nismo više da brani, za to ne idemo s timi tužaljkaui dalje.

Bog je jedini pravedan sudija. Danas nad mrtvačkim odrom Flappovim zamolim, da mu se Bog smiluje duši, a onim koji imadu u vlasti da imenuju biskupa, neka prosvjetli pamet, da budu znali posaditi na biskupsku stolicu porečko-puljsku duhovnika takovoga, da bude posve jednako pravedan Talijanu i Hrvatu i da se našem jeziku u crkvi povraši, što mu se je otelo zadnjih tridesetak godina, da budemo i mi Hrvati svuda neubnjeno u ovoj biskupiji mogli pjevati u svojem jeziku: Slava Bogu za visini a mir na zemlji ljudem, koji dobro vole. Amen.

Pogled po Primorju. Puljsko-Rodinjški kot.

K novej godini. Ovim brojem svržavamo staru godinu 1912. i budućni stupamo u godinu novu, t. j. 1913.

Na koncu stare godine rastajemo se sto osvjedačnije sa svim našim predbrojnicima, suradnicima, koje posivljamo ujedno ovim, da nam ostanu i nadalje vjerni i skloni.

K novej godini ne razvijamo nove programe. Naš će list i nadalje nastojati, da sledi stopu starih i najstarijih svojih godišnjaka, da drži visoku sastavu, pod kojom su vojavali za narodna prava stalni

naši rodoljubi i predstavnici, blagopokojni naši prvaci biskup Dobriša, dr. D. Vitezić, Karabaić, Bastijani, Uječić itd. itd.

Pod tu zastavu pozivljemo sve i svakoga, koji je voljan raditi za duševni i tjelesni boljak našega naroda, komu želimo iz srca, da mu bude sretna nova godina 1913.

Zahvala. Milodari, što stigoše u velikom obilju za ukrcanu momčad c. i k. ratne mornarice, prigodom minulih božićnih blagdana, znak su zanjerne plemenitosti građanstva prema c. i k. ratnoj mornarici i prema otadžbini.

Prispjeli milodari bilo u novcu, bilo u darovima, porazdijeliše se medju sve mornare toli medju ukrcane kao i medju one koji se nalaze na kopnenim postajama.

Ovaj liepi izkaz privrženosti doprinese u velike, da je momčad sprovela božićne blagdane u veselju i radosti.

C. i k. lučko zapovjedništvo u ime vaskolike momčadi zahvaljuje se ovime najsrdačnije.

Odvjetnički izpit položili su na prizivnom sudu u Trstu slijedeći kandidati odvjetništva: g. dr. Fran Gabrček iz Gorice, g. dr. Lovro Skalier iz Pule i g. dr. Ulikse Stanger iz Voloskog. Čestitamo.

G. dr. Lovro Skalier, otvorit će skorih dana odvjetničku pisarnu u Puli.

Za druŕbu sv. Cirila i Metoda sakupilo se u veselom druŕstvu u kćmi Ivana Mihovilovića u Pomeru na predlog g. M. Rosaende dne 22. pr. mj. K 16. Darovaše po K 1 Supljina Josip, Vojak Blaŕ, zidar, Rosanda Martin, Mihovijević Antun p. Jurja, Rakić Antun Stipin, Zucccon Jos. Buić Ivan pok. Franje, Milotić Juraj iz Muntića, Marija Supljina, Luca Jelaičićeva, Ana Mihovilović, Kata Rosanda; po 40 p. Mihovilović Josip Ivanov, Zucccon Toma Ivanov, Zucccon Mijo (Vik), po 30 p. Demarin Giovanni, Zucccon Antun Josipov; po 20 p. Vojak Ruŕica, Perić Boŕo, Boŕac Martin (Fešta), Buttolo Virgilij, Foška Divojčina, Toma Mihovilović Ivanov. Zvili darovatelji! Napred za Druŕbu!

Loŕinjski kofar

Mali Loŕinj. Boŕiĉnica „Druŕbinog zabaviŕta“, bila je i ove godine prava narodna slava. Nikada joŕ dvorana Hrv. Ćitaonice nije primila toliko diĉnih Loŕinjana, toliko otmjenih gostiju kao 22. XII. pr. god. Svi nisu mogli naći mjesto, te je veliki broj mogao samo malo vidjeti. Već dugo prije 6 sati svi su neustrpljivo čekali zvon, koji je javio poĉetak Zastor se digao, pozornicu punu djece, kao andjeljeli — ugleda razdragana mnoŕina. Zanos je rasao, krasnim izvajanjem svake toĉke, te povladjivanju ne bi kraja, a poŕiŕe vrhunac, kada se po ŕesti put zastor digne, te malici sa svojom glazbom izvajaju slikovni ples. Toliko izraŕaja, zadivljenja i radosti naroda, nad svojom toli malenom djetinom, jasan je dokaz, da su se dobro poneli. Oŕobito valja pohvaliti Dragu Perićiĉ, Ani Perićiĉ, Fanku Zimiĉ, Meri Taraboića, Milku Viduliĉ, Niku Juriĉiĉa, Franu Viduliĉa, kapelnika Iviĉa Martinoliĉa i plesaĉa Kazimira Viduliĉa. Zvili svi malici!

Na koncu pri razvajljenim krasnim boŕiĉnim drcem, uĉiteljica je g. Markus toplim rijeĉtima pozvala roditelje, da zahvale mnogoletnim dobrotvorom zabaviŕta. Prešlo se je na dielenje obilnih darova i tako svrŕi za uĉenike zabaviŕta sretan dan, koji će oŕati u ugodnoj uspomeni svima, koji su prisustvovali.

Krĉki kofar

Krĉkeoj omladini. Zakljuĉkom sastanka sveukupne krĉke omladine u Bakti dne 8. rujna odredilo se, kako je to veĉ u

svoje vrijeme bilo objavljeno, da se cjelokupna krĉka omladina koli srednjoŕskoiska, toli visokoŕskoiska i uĉiteljska organizira u jednu cjelinu na naĉin, da se uz b. k. centralnog odbora, koji se je tog dana iza braĉ, organiziraju u pojedinim obĉinama mjesni pododbori, kojima je zadaća, da po moguĉnosti okupe oko sebe ĉitavu omladinu svoje obĉine. Ovi će mjesni odbori raditi sporazumno sa centralnim odborom, te će svoj rad, koji se prema zakljuĉku sastanka sastoji u osnovanju knjiŕnica, drŕanjem puĉkih predavanja i analfabetskih teĉajeva, gojenje glazbe i pjevanja i u obĉe svime ŕto je nuŕno, da se popravi niski kulturni nivo našega naroda. Pozivam najlaslito ĉlanove centralnog odbora, koji su duŕni da na tom raĉe, da u svojim obĉinama organizuju sveukupnu omladinu. Izaberu svoje pododboe i da mi ĉlanove odbora, kao i sve ostale ĉlanove javu. Poŕto je sastanak bio 8. rujna, kad je veĉ veĉina omladine bila odsutna, to je sada zgodno njima, da se prigodom boŕiĉnih ferija, kad je sva omladina kod kuće doĉiĉni zakljuĉki provedu. Ujedno nek se drŕi kroz ovo vrijeme puĉka predavanja i analfabetski teĉajevi.

Umojjava se, da se o svemu toĉno podpisanoj pismeno obavjesti.

Dobrinj, 23. decembra 1912.

Josip Variola, tajnik.

Voloski kofar

Hrvatska sokolska ŕupa Vitiozĉ obdrŕavati će u Prostorijama Nar. Doma u Pazinu u nedjelju dne 5. janara 1913. u 2 i pol sata po podne svoju redovitu glavnu skupŕtinu sa slijedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav starŕejine.
2. Ćitanje i ojevrotljenje zapisnika posljednje glavne skupŕtine.
3. Izvjeŕte tajnika o djelovanju ŕupe u godini 1911. i 1912.
4. Izvjeŕte blagajnika.
5. Izvjeŕte ŕupskog vodje.
6. Izvjeŕte revizora raĉuna.
7. Izbor središnjeg odbora i revizora.
8. Proraĉun za godinu 1913.
9. Moŕebitni predlozi.

Umojavaju se sva uzupljena druŕstva, da neĉaljeno na ovu skupŕtinu izvole odaslati svoje odaslanike. Odbor.

Hrv. Ćitaonice u Kastvu obdrŕavala je dne 18. pr. mj. 46. god. glavnu skupŕtinu. Godina 1912. imala je 53 ĉlana; K 1148/95 prihoda i K 1057/56 rashoda; uktiva K 2127/45 i pasiva K 267/54, imovina K 1859/81. U upravljajuĉi odbor birani su ponovno predsjednikom Kazimir Jelusiĉ, naĉelnik, tajnikom Bruno Jurinĉiĉ, uĉitelj i blagajnikom Milan Brozoviĉ, uĉit. Del. škole.

Pazinski kofar

Iz Pazina nam javljaju, da se je tamo konstituirao poseban odbor za priredjenje koncerta dne 11. januara t. g. u korist Druŕbe sv. Cirila i Metoda. Prama poduzetim pripravama regbi, da će taj koncert moralnu vjaino uspjeti. Poŕeljno bi bilo, da i financyjni uspjeh bude sto veĉi, zato upozorujemo svu okolicu, da ne propusti tu zgodu, a da ne dodje na taj koncert.

Milodari. Blagopokojni g. Fran Bukovac, bivŕi ŕupnik u Trŕivu, ostavio je oporuĉno muŕskoj podruŕnici Druŕbe u Pazinu K 200. Slava mu i od Boga plala! Gdijica Karolina Penkoĉ darovala je 50 K „Djetjem zabaviŕtu“ u Pazinu, da poĉasti uspomenu svoje blagopokojne sestre. Najliepa kvals darovateljci a pokojnici vjctni mir!

Širite „Naŕu Slogu“.

Sranina i Jurina

Fr. Dobro jutro Jure, Si kaj dubro spuo? Jur. A pu naše stuuru.

Fr. Si ĉu ti, da su naši Talijani u Raĉićah vruoata ud škole zamazali.

Jur. Kega vraga, kaj jin jic nuozat Buh pamet zie, kaj joŕ jin ni dosta, kaj sa jih vriĉ storili.

Fr. Storiĉi sa jih stori, i saka jin jic dubro pasala, ma forŕi će se ja dikada i vjet.

Jur. Se spametiaŕ France, kada sa uno bili bandiera naša zĝureli?

Fr. Spametin se dubro i neĉu tako brzo puzuobit.

Jur. A ki je to namaza.

Fr. Tr moreŕ znat ki. On ka jic nevadon drugo sturit sturi i to. Ki jic bi kumpaniji za pluvanuponka sturit, tua je i to stori,

Jur. Donke suo dubro piturali ti pitori.

Fr. Ma pripiju figure za spuŕcijeun.

Jur. Ma veru znuoŕ kaj jic? Rĉje bi storiĉi da griĉjo kamo ĉa iz Raĉić, zak bi ja forŕi kak bakuniĉ kruha zasluŕili, pak bi se onibot mogli ŕtimat da su gospudi, a sada nisu.

Fr. Pravo jmaŕ, ma da suo i ono s kieuc sa vruata mazali nesli si vrt, ku ga jimaja, bi bili anku dubro storiĉi.

Jur. Reĉi jin, da nakaj stavlja soli gluova, pak će ja forŕi pametniji bit, pak jih neĉe gluova bulet, ku naši utruki hrvoĉki kaatujca našin ĉreĉkvi.

Fr. Benj dubro, ĉu jin reĉ.

Razne primorske pjesni

MI ne ĉemo ratovati. Istina je, kako svi znamo, da je naša drŕava uĉinila takodjer dosta velike pripreve za rat. To se i mora, jer kud su sve druge drŕave naokolo oboruŕzene do zubi, nebi bilo mudro, da naša drŕi kriŕem ruke.

Ali svi, koji prate događaje zadnje dobe, utjeravaju se sve više, da se Austrija ne će zaplesti u rat, jer ne imade tomu razloga.

Srbija je naime izjavila dvije znamenite izvaje, po kojima se moŕe sa stalnoŕu raĉunati, da ne će ljerati mak na konac Glede neke neurednosti od strane srbske vojske prema austrijskom konzulatu u Prizrenu, srbska vlada ĉala je veĉ Austriji zadovoljŕtinu i izjavila se pripravna dati i dalnju, koja bi bila potrebita.

A glede luke na albanskoj obali, koju Srbija ŕeli da ima u prvom redu u Draĉu, i tako da moŕe slobodno uvoziti i izvoziti trgovinu, srbska je vlada izjavila, da je zadovoljna, kako odrede izaslaniĉi vele-vlasti. Austrija pak nije se krutila nikada slobodnom prolazu trgovine iz Srbije na more; samo je proti tomu, da bi Srbija dobila luku na albanskoj obali tako, da ju moŕe sama, ili po kojem svom pomoĉniku pretvoriti u vojnu luku, iz koje bi se lahko zatvarala sloboda austrijske trgovine iz jadranskog u sredozemno more. Dakle nada je stalna, da će se naša drŕava pogoditi sa Srbijom i glede trgovaĉke luke na albanskoj obali i glede željeznice do nje iz Srbije i dolnje Bosne, te će moĉi svijetli oba kraja u prijateljstvu i

slobodnom trgovanju. To haŕ svi pametni zele, i s te strane je pogibelj rata posva minula.

ŕskoli nadzornici. Kako smo javili u ŕadnjem broju, objavljena su sluŕbeno nakon toliko oĉekivanja, imenovanja ko-tarskih ŕskoli nadzornika u Istri za slijedećih 6 godina.

Za politicki kofar potvrđen je dosadaŕnji nadzornik g. Henrik Deminko; za pol. kol. Volosko g. Ivan Bunc, koj je do sada obavljao tu sluŕbu za kotare Pazin, Poreĉ i Pulu, ŕto je bilo nepravedno, jer je odvise na jednog ĉovjeka; za pol. kotare Krk i Loŕinj potvrđen je dosadaŕnji nadzornik g. prof. Nikola ŕić; za pol. kot. Pazin imenovan je novi nadzornik i to prof. Martin Zgrabiĉ; Za pol. kot. Pulu i Poreĉ imenovan je novi nadzornik i to g. Fran Barbaliĉ, naduĉitelj na puĉ. koj ŕkoli u Bermu.

Ni jednom tom licu ne ima prigovora, naši su ljudi a to je i naravana stvar, jer imadu najŕirati naše, to jest hrvatske i alovenske puĉke škole. Samo je koparski mogao bit promjenjen, ako je istina, kako ĉujemo, da je trudan onog posla i moŕda nešto potasano.

U interesu narodne stvari moramo ipak da nešto požalimo, a to je ovo: Gospoda ŕić i Zgrabiĉ jesu profesori naše gimnazije u Pazinu, domaći sinovi, baŕ Hrvati iz Istre, izvrŕtni uĉitelji. Po zakonu, oni ostaju i nadalje po naslovu i plaći profesori pazinske gimnazije, a to je razlog, da na njihova mjesta ne megu ditiitivni profesori, nego se gimnazija mora pomagati sa namjestinim. Takovi su obĉino samo poĉetniĉi i ostajin lamo, dok im se daje prilika za drugo, trajno mjesto. Ćujemo, da u tom pogledu nije najbolje na našoj pazinskoj gimnaziji i to žalimo, jer bi inoglo ŕkoditi tonu našem jedinom srednjem zavodu u Istri, ako ga redom ostavljaju najbolji odgovijetelji baŕ Istrani.

Novu ŕskolskim nadzornikom, osobito onim za Pazin, Pulu i Poreĉ stavljamo pak na srce, da se svimi ŕtimami zauzmu ne samo za dobro nadziranje obŕstojećih podpunu naših škola, nego da peze i na to (kako peze talijanski nadzornici u obratnom sluĉaju), da se na onim talijanskim školama, u kojima je propisan hrv. jezik kao predmet, taj jezik u istinu takodjer i poduĉava, i da ga poduĉava osposobljen uĉitelj, te neka u tom pogledu ne dopuŕtaju nikakova „kontrabanda“.

Suviše neka iz petrih ŕila nastoje, da naš narod, osobito na pulŕŕini, vodnjaniŕŕini, poreŕŕini, motovunŕŕini i bujŕŕini, dobije ĉim prije javnih škola u svojem jeziku. Polje je pusto i ŕiroko; biti će blagoslovljen onaj, koji ga bude podpunno obradio.

Novi beĉki naĉelnik. Zastupstvo prestolnoga grada Beĉa izaslalo je naĉelnikom dra Richarda Weiskirchnera, poŕto je odstupio bivŕi naĉelnik Neumayer. Izbor se je obavio 23. decembra a veĉ 28. decembra potvrdilo je Njĉ.ovo Veliĉanstvo taj izbor.

Weiskirchner je Beĉanin iz siromaŕne kuće. Bio je negda ravnatelj magistrata i jedan od vodja krĉĉansko-socijalne stranke beĉke, koja se je na zalost kaŕnje pretvorila u tvrde Niemce.

Poslije je Weiskirchner bio ministat trgovine jedno par godina, a sada je evo mali kralj, jer nije ŕala biti naĉelnik obĉine prve u drŕavi i brojeĉe preko 2 milijuna ljudi, nešto sedam puta koliko sva kraljevina Crna Gora.

Spomen-knjiga biskupa Dobriŕe. Prigodom stogodiŕnjice rođenja velikog istarskog biskupa dra Jurja Dobriŕe, ureĉko je monsignor Ante Kalac, propuĉ u Pazinu vrlo liepo „Spomenknjigu stogodiŕnjice rođenja biskupa dra Jurja Dobriŕe“.

U toj krasnoj knjizi imam više po-pravitelne pjesme velikom biskupu, pri-brano je sva do najliepnije oĉitice ŕto se znade o dra J. Dobriĉi i njegovim redi-

tejljima. Sa radom i životom velikog biskupa usko je vezana sva naša kulturna i politička povijest u Istri, pak će u ovoj knjizi svatko naći vični prikaz našeg tadašnjeg stanja i početak narodnog budjenja i osvješćivanja. Radi toga bi morala ova knjiga doći u ruke i u najširje stopeve našega naroda. Knjiga je urešena sa lijepim slikama, a naručuje se kod „Tiskovnog društva“ u Pazinu uz cijenu od 4 K. Čisti dobitak knjige namijenjen je za podignuće spomenika biskupu Dohrili.

Napredak znanosti!
za liječenje sifilisa kao što i kožnih i spolnih bolesti.

Brzi i sigurno djelujući lijek, u tužemstvu i inozemstvu potvrđen od mnogobrojnih svjedočbi kao kožno otključiva, uretritis, zvitilis; kod upale disala akutnih i kroničnih bolesti itd. Sve spomenute bolesti liječe se najradikalnije sa

Castile confettis
po K 4— kutija.

Jezgrovito liječenje sifilitičnih bolesti i njih posljedica jest „**Jorubin Castile**“, a najboljim uspjehom protiv onemogućnosti, spolnoj nesposobnosti, bolesti zglobova, neurasteniji i protiv prelijeva u spermatoriji, upali mokraćne itd. Cijena **Jorubina Castile** K 350 bočica.

Za razjašnjenja i svaku drugu uputu obratiti se na ljekarnu **Herzvallo** u Trstu na naslov g. N. Castile, koji će odgovoriti odmah uz diskretno održanje tajne.

„Castile“ lijekovi prodavaju se u svim ljekarnama u Pulj ljekarne Wassermann, Costantini S. Policarpio i Ulits Pellegrini.

1000 i tisuću slika i raznih predmeta za muška i ženska odijela su u cjeniku, kojega razšilje budava Jugoslavenska raznačavaonica R. Stermecki, Celje

Julius Meini
Uvoz kave

NOVA PODRUŽNICA PULA
Via Sergia br. 35.
3488 68

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.
Direktna poslužba u dom i u javne lokale.
Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

ANT. RADIC
NAJVEĆA DVAKOTRŽIŠTARNA

Prodaje se ormar dvokrilni uz jeftinu cijenu. Via Ercole br. 21, III. pod kievu.
Br. 2550.

Raspis dražbe.
Ovlašteno od općinskoga zastupstva u sjednici od 12. XII. o. g., ovo poglavarstvo raspisuje ovime javnu dražbu za prodaju obćinskog zemljišta označenog brojem 2626, t. j. 25 Ul. 651 opć. Baska. Zemljište leži neposredno uz morskou obalu i suprot kupalištima. Zemljište će se prodati najboljem ponuditelju bilo cijelo ili dio. Kupac je dužan da tu sagradi kuću za stanovanje ili obrt. Najniža je cijena 6 K m². Dražba će biti u općinskom uredu u Baški dne 8. sječnja 1913. od 10 do 12 sati pred podne. Uvjeti prodaje razvidni su u općinskom uredu za vrijeme uredovnih sati. Općinsko poglavarstvo BASKA, dne 14. XII. 1912. Načelnik: B. Kaftanić v. r.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Od 1878! Posuda čuveni glasoviti oblubljeni domaći lijek. Kbd većih naručbi znatan popust.

Ljekarnika A. THIERRY-a balsam
Jedino pravi sa zelenom duvnom lico zaštitna marka. Zakonom zaštićeno.

Svako patvaranje, oponašanje i preprodaja drugih balzama sa zavaravajućom markom progoni se kaznom po sudu i strogo kazni. — Djeluje sigurno, ljekovito kod svih bolesti organa disala, kašlja, izbacivanja promuklosti, kataru grla, prosojla, bolesti pluća, specijalno kod influenza, bolesti želudca, upalo jetara i stezene, pomanjkanje stolca, zubobolje i usnih bolesti, trganje zglobova, opekliha, kožnih bolesti itd. 12/2 ili 6/1 li 1 vel. posebna boca K 5.60

Thierry-eva jedino prava konfolijska mast
sjegurna i stalna ljekovito djelovanja kod rana, oteklina, ozleđa, upala, abcesa odstranjuje sva strana tijelasa, a su duša u tijelo pa često predusretno operacije, koje se sa bolima skopčane, ljekovita kod još tako starih rana, 12 posude stoje K 3.60.

Lavor: Ljekarna „K Angles Savars“ A. THIERRY-a u PREGRADU, Hrvatska. — D biva se u svim većim ljekarnama. Na veliko u ljekarn. drogerijama.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća zadruga (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %
čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

NAJBOLJINAMJESTAJISNAGE
kao motore na naftu sastava DIESEL, najsvjetije i najčešće konstruirane, prometni troškovi po konjskoj sili na svu 1 1/2 hel. više, motore na plin (gas), bezin, žesin, kameno ulje za obrtničke, poljedeljske i električne namjesteje snage, dalje namjesteje na svrhu plin proizvođača.

DRAŽIJSKA TVORNICA MOTORA
na plin d. d.
(A. G. Drescher Gasolinfabrik vormis MORITZ HILLE, DRESDEN)
najveća specijalna tvornica Evrope

Glavno i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upravljati valja:
Tehnička poslovnicu:
EMANUEL I OSKAR KRAUS,
TRST, Via San Nicolo 2/b.
Dobivaju se potpune opreme za obrtničke i industrialske poduzeća.
Cijenik na zahtjev bezplatno i bez poštarine.
Dopisivanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.

Austro-hrvatsko
parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.
Ravnateljstvo u Puntu.
Vlastito odpravnistvo na Bleoi, Riva Cristoforo Colombo.
Plovitbeni red
vrijedi od 1. listopada 1912. do opoziva.
Pruga: Puzat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.45	odl.	V PUNAT	dol.	4.50
6.—	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.		odl.	4.25
7.—	dol.	Glavotok	dol.	3.40
7.05	odl.		dol.	3.35
7.35	dol.	Malinska	odl.	3.0
7.45	odl.		dol.	2.55
8.30	dol.	Omišalj	odl.	2.10
8.35	odl.		dol.	2.—
9.30	dol.	RJEKA	odl.	12.55

Uvjetno pristajanje u Rijekama i Torkolama.
Pruga: Rijeka-Nerezine.

Poned.	Četvrt.	Postaje	Ulorak	Petak
prije podne				po podne
10.15	7.35	VRIJEKA	5.—	5.—
10.50	8.10	Opatija	4.25	4.25
11 —	8.20		4.15	4.15
12.20	9.40	Bebi	2.55	2.55
12.30	9.50		2.45	2.45
1.20	10.40	Merag	1.55	1.55
1.30	10.50		1.45	1.45
2.10	11.30	Krk	1.05	1.05
2.20	11.40		12.55	12.55
	po podne		prije podne	prije podne
	1.40	Baskanova	11.25	11.25
	1.90		11.15	11.20
	2.30	Lopar	10.10	—
	2.40		10.05	—
4.20	3.40	Rab	9.25	9.05
4.30	4.—		9.—	9.—
4.55	4.25	Lun	8.95	8.85
5.—	4.30		8.80	8.80
6.10	5.40	Veli Lošinj	7.20	7.20
6.20	5.50		7.10	7.10
6.30	6.—	Mali Lošinj*	7.—	7.—
6.40	6.10		6.50	6.50
7.30	7.—	NEREZINE	6.—	6.—

* Luka Sv. Martina.
Uvjetno pristajanje u Puntu i St. Baški

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaki Srijedu	POSTAJA	Svaki Srijedu
prije podne		po podne
7.35	VRIJEKA	7.30
8.10	Opatija	6.45
8.20		6.35
8.35	Lovran	6.20
8.40		6.10
12.30	Rab	2.30

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Lošinjveći

Svake Nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svake Nedjelje
prije podne				po podne
7.35	odl.	VRIJEKA	dol.	9.30
8.10	dol.	Opatija	odl.	8.45
8.20	odl.		dol.	8.35
8.35	dol.	Lovran	odl.	8.15
8.40	odl.		dol.	8.10
1.25	dol.	LOŠINJVEĆI	odl.	3.30

Uvjetno pristajanje u Malomlošnju lita sv. Martina.
Pruga: Baška-Punat-Rijeka.

Svaki Četvrtak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrtak
prije podne				po podne
4.30	odl.	V Baška	dol.	6.10
5.30	dol.	Punat	odl.	5.—
5.45	odl.		dol.	4.50
9.30	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.
Pruga: Vrbak-Sv. Marak-Sito-Crikvenica

Svaki dan	Odl. i Dol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Svaki dan
prije podne				po podne
5.30	odl.	V Vrbak	dol.	4.30
5.45	dol.	Sv. Marak	odl.	4.15
5.50	odl.		dol.	4.10
6.20	dol.	Sito	odl.	3.30
6.40	odl.		dol.	3.20
7.—	dol.	Crikvenica	odl.	3.—

Pruga Crikvenica-Rijeka.
Svaki srijedu
7.15 pr. p. odl. Crikvenica dol. 7.45 po p.
9.15 pr. p. dol. Rijeka odl. 12.45 po p.